

Pametna nabavka zelena nabavka

- 6 KORAKA DO ZELENIH NABAVKI
- KORAK 1 - Donesite jasnu odluku o zelenim nabavkama!
 - KORAK 2 - Pokušajte da otkrijete koji su proizvodi ili usluge najodrživiji!
 - KORAK 3 - Razmotrite zelene alternative
 - KORAK 4 - Razmotrite troškove celokupnog životnog ciklusa proizvoda ili usluge!
 - KORAK 5 - Uključite kriterijume za zaštitu životne sredine na tenderima!
 - KORAK 6 - Iskažite svoju posvećenost

« Jedan od ključnih svetskih izazova današnjice jeste rešavanje problema neodrživih potrošačkih navika »

« Održiva nabava zahteva snažnu političku volju, koja mora biti kombinirana s jasnim i jednostavnim smernicama kako primijeniti održivu nabavku »

Ovaj liflet je štampan u okviru projekta „Stvaranje održivog mehanizma za unapređenje kvaliteta života u Južnoj i Jugoistočnoj Srbiji“ koji realizuje Centar za razvoj građanskog društva PROTECTA u partnerstvu sa Zelenom zemljom. Projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Zelena nabavka?

Zelene javne nabavke – Green public procurement što u duhu našeg jezika možemo još prevesti Društveno odgovorna javna nabavka.

Javne uprave su najveći potrošači u svakoj zemlji, pa tako i u našoj. Naime, kupovna moć javnih uprava po pojedinim zemljama dostiže i do 17% BDP-a i to je klasifikuje kao najvećeg potrošača roba i usluga. Ovaj položaj javnoj upravi daje mogućnost uticaja na tržište generišući promene načina proizvodnje, administracije, konzumiranja.

Javna uprava, raspisivanjem tendera ima mogućnost da utiče na vrstu proizvoda i usluga koje želi da nabavi i na taj način zelena javna nabavka predstavlja pravi instrument regionalne politike jer povlastice koje se daju zelenim proizvodima i uslugama pružaju mogućnost jačanju poduzeća i razvoju Srbije kao regije. Istovremeno, kroz taj proces prihvatanja zelenih ponuda, dolazi do prepoznavanja i razlikovanja preduzeća koja su se odlučila biti eko – bilo da se radi o proizvodu koji plasira na tržište, ili samom procesu proizvodnje koji je pod strogim ekološkim kriterijumima.

Uloga javne uprave kao velikog kupca može pomoći u stvaranju kritične mase nekih proizvoda čemu nužno sledi snižavanje troškova, veća zastupljenost na tržištu i povećana potražnja ekološki prihvatljivih proizvoda.

Za poslovne subjekte, zelena javna nabavka je ta koja predlaže nove proizvode i usluge koje potrebuje javna uprava. Ti novi proizvodi i usluge mogu postati veliko tržište. Na taj način javna uprava podstiče razvoj ili stvaranje novih preduzeća u pojedinim, za to pogodnim delovima regije.

Zelena javna nabavka je, ukratko rečeno, jasna odgovornost javne uprave usmerena na adresu održivosti vlastite teritorije.

Nabavljati «zeleno» znači da su proverene procedure za nabavku roba i usluga, ne samo s obzirom na cenu, nego i na ekološki i društveni uticaj koji te robe i usluge mogu imati tokom svog životnog ciklusa. Upravo je taj životni ciklus nekog proizvoda važan jer se kroz njega ogleda koliko je ekološki. Pod pojmom životni ciklus proizvoda smatramo sve faze procesa proizvodnje počevši od eksploatacije i obrade sirovina, proizvodnje, prevoz, distribuciju, ali i upotrebu, održavanje i ponovno korišćenje, reciklažu i plasman proizvoda nakon upotrebe. Tek kada su sagledani svi aspekti životnog ciklusa može se izračunati koji je proizvod – najjeftiniji. U domaćim je tenderima uvijek je označeno «najniža cijena» iako je odmah ispod i mogućnost «ekonomski najpovoljnije ponude»

Zemlje Evropske unije idu korak dalje – žele da barem 50% proizvoda i usluga koje nabavlja javna uprava bude ekološki prihvatljivo. To je moguće samo ako se svi u lancu drže pravila i postanu svesni da se ovakvim upravljanjem smanjuje upotreba prirodnih resursa i energije, smanjuje se količina otpada i emisije štetnih materija, smanjuje se opasnost i rizik pri upotrebi pojedinih proizvoda i što je jako važno za svaku zemlju – podsticanjem proizvođača ekoloških proizvoda i usluga podstiče se regionalni razvoj.

Zaključak

I Srbija treba da po uzoru na druge zemlje u okruženju da podstiče i favorizuje u proceduri zelene nabavke, proizvode koji u toku procesa proizvodnje i potrošnje štede energiju, smanjuju količinu otpada, ekološki i zdravstveno su bezbedni.